

Propylen
PROPYLENE_105-NO

2.1 : Brannfarlige gasser

Fare

SEKSJON 1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET
1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn : Propylen , Propylen, Flamal 29
 Sikkerhetsdatablad nr : PROPYLENE_105-NO replaces PROPYLENE-NO 25 / 7 / 2014
 Kjemisk navn : Propylen
 CAS nr :115-07-1
 EC nr :204-062-1
 EC Index :601-011-00-9
 Registreringsnummer. : 01-2119447103-50-
 Kjemisk formel : C3H6

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Relevante identifiserte bruksområder : Industrielt og profesjonelt. Foreta en risikovurdering før bruk.
 Test gass / Kalibreringsgass. Laboratoriebruk. Kjemisk reaksjon / Syntese.
 Kontakt leverandør for informasjon om bruksområder.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Bedriftsidentifikasjon : AIR LIQUIDE NORWAY AS
 Drammensveien 64 B
 3050 Mjøndalen NORWAY
 + 47 32 27 41 40
 E-Mail adresse)kompetent person) : Info.norway@airliquide.com

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon : 112 / Giftinformasjon: + 47 22 59 13 00

SEKSJON 2. FAREIDENTIFIKASJON
2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i samsvar med Forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)

• Fysiske farer : Brennbare gasser - Kategori 1 - Fare - (CLP : Flam. Gas 1) - H220
 Gasser under trykk - Liquefied Gas - Advarsel - (CLP : Press. Gas) - H280

2.2. Merkingselementer

Merking i samsvar med Forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)

• Farepiktogrammer

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 2. FAREIDENTIFIKASJON / ...**

- Kode(r) for farepiktogram(mer) : GHS02 - GHS04
- Varselsord : Fare
- Faresetning(er) : H220 - Ekstremt brannfarlig gass.
H280 - Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.
- Sikkerhetssetning(er)
  - Forebygging : P210 - Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt.
  - Tiltak : P377 - Brann ved gasslekkasje : Ikke slukk med mindre lekkasjen kan stanses på en sikker måte.
P381 - Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte.
  - Lagring : P403 - Oppbevares på et godt ventilert sted.

2.3. Andre farer

: Kontakt med væsken kan forårsake forbrenning/frostskader.

SEKSJON 3. SAMMENSETNING / OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER**3.1. Stoff / 3.2. Stoffblandinger**

Stoff.

Bestanddel-Navn	Verdi [Vol-%]	CAS nr	EC nr	EC Index	Registreringsnummer.	Klassifiseringen
Propylen	100 %	115-07-1	204-062-1	601-011-00-9	01-2119447103-50-	Flam. Gas 1 (H220) Press. Gas (Liq.) (H280)

Inneholder ingen komponenter eller forurensninger som påvirker klassifiseringen av produktet.

* 1: Listet i Annex IV / V REACH, fritatt for registrering.

* 2: Registreringstidsfristen er ikke utløpt.

* 3: Registrering ikke påkrevd. Importert eller produsert mengde <1 tonn/år.

Komplett tekst av R-setninger se kapittel 16. Komplett tekst av H-erklæringer se kapittel 16.

SEKSJON 4. FØRSTEHJELPSTILTAK**4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

- Innånding : Flytt den skadede ut i frisk luft. Benytt pusteutstyr med egen luftbeholder. Hold pasienten varm og i ro. Tilkall lege. Benytt kunstig åndedrett hvis pusten opphører.
- Hudkontakt : Ved væskespill - spyl med vann i minst 15 minutter.
- Øyekontakt : Spyl øynene øyeblikkelig grundig med vann i minst 15 minutter.
- Svelging : Inntak gjennom munnen er ikke ansett for å være en potensiell eksponeringsvei.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

: Høye konsentrasjoner kan forårsake kvelning. Symptomene kan omfatte lammelse/bevistløshet. Kvelning kan oppstå uten forvarsel. Kan forårsake narkotisk virkning ved lave konsentrasjoner. Symptomene kan omfatte svimmelhet, hodepine, kvalme og nedsatt koordineringsevne .

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

: Ingen.

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 5. BRANNSLOKKINGSTILTAK****5.1. Slukkingsmidler**

- Egnede slukkingsmidler : Tørt pulver.
Dispergert vann eller vanntåke.
- Ikke egnede brannslukkingsmidler : Karbondioksid.
Ikke bruk vannslange med konsentrert vannstråle til slukking.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

- Spesifikke faremomenter : Ved påvirkning av brann kan flaskene revne/eksplosive.
- Farlige forbrenningsprodukter : Ufullstendig forbrenning kan danne karbonmonoksid.

5.3. Råd til brannmannskaper

- Spesifikke forholdsregler : Slukk ikke en antent gassflamme uten at det er absolutt nødvendig. En spontan/eksplosiv nyantennelse kan inntreffe. Slukk alle andre branner.
Hvis mulig, stopp utstrømming av produktet.
Koordiner slukkearbeid i forhold til brann i omgivelsene. Eksponering mot brann eller strålevarme kan føre til at beholderen revner. Kjøl ned beholdere med vann fra sikker posisjon. Unngå at forurenset brannslukkingsvann renner ned i avløpssystemer.
Bruk dispergert vann/vanntåke for å dempe røykgassen om mulig.
Flytt beholdere bort fra brannområdet hvis det kan gjøres uten risiko.
- Spesielt beskyttelsesutstyr for brannfolk :
Benytt pusteutstyr med egen luftflaske i lukkede rom.
Standard NS-EN 137 - Åndedrettsvern - Selvforsynt pusteutstyr med åpent kretsløp og luft under trykk.
NS-EN 469:Vernetøy for brannmannskap. NS-EN 659: Vernehansker for brannvesen.

SEKSJON 6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP**6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner**

- : Bær pusteutstyr med egen luftflaske ved entring av området hvis det ikke er bevist at det er trygt.
Sikre tilstrekkelig luftventilasjon.
Fjern tennekilder.
Evakuer området.
Unngå at det kommer ned i kloakksystemet, kjellere og groper, eller andre steder hvor en oppkonsentrering kan være farlig.
Forsøk å stoppe utslippet.
Vurder risiko for eksplosjonsfarlig atmosfære.
Opphold deg på vindsiden.
Opptre som beskrevet i lokal beredskapsplan.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

- : Forsøk å stoppe utslippet.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

- : Sørg for at det luftes godt.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

- : Se også avsnitt 8 og 13.

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 7. HÅNTERING OG LAGRING****7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering****Sikker bruk av produktet**

: Ta forhåndsregler mot statisk elektrisitet.
Oppbevares adskilt fra tennkilder (inkludert statiske utladninger).
Benytt bare skikkelig spesifisert utstyr som passer for dette stoffet, dets trykk og temperatur.
Kontakt din gassleverandør hvis det er tvil.
Spyl ut luft fra systemet før gassen ledes inn.
Ikke røyk ved håndtering av dette stoffet.
Kun personer som har erfaring og som har fått relevant opplæring bør håndtere komprimerte gasser.
Sjekk at hele gassanlegget er kontrollert med hensyn på lekkasjer eller at det er underlagt periodisk kontroll.
Vurder fare for eksplosiv atmosfære og mulig behov for eksplosjonssikkert utstyr.
Vurder om gnistsikkert verktøy skal benyttes.
Stoffet må håndteres i forhold til gjennomarbeidede hygiene- og sikkerhetsprosedyrer.
Vurder trykkavlastingsutstyr i forbindelse med gassinstallasjoner.
Gassen må ikke pustes inn.
Unngå utslipp av produktet til atmosfære.

Sikker håndtering av gassbeholder

: Tilbakeslag av vann inn i beholderen må forhindres.
Se leverandørens instruksjoner for håndtering av beholderene.
Tillat ikke tilbakeslag inn i beholderen.
Når blindmutter følger med beholderen skal denne monteres på ventilen umiddelbart etter frakobling fra forbruksutstyr.
Beskytt gassflasker mot fysisk skade. Flasker skal ikke slepes, veltes eller utsettes for slag eller støt.
Etiketter og merking som gassleverandøren har påsatt gassflasken for å identifisere innholdet må ikke fjernes.
Bruk egnet tralle for å transportere gassflasker også over korte avstander.
Behold ventilhettene på plass inntil gassflasken er forsvarlig sikret mot å velte. Deretter tas flasken i bruk.
Hvis det oppstår problemer med betjening av flaskeventil skal flasken settes til side og leverandør kontaktes.
Steng beholderens ventil etter bruk og når den er tom ,selv om beholderen fortsatt er tilknyttet forbruksutstyr.
Forsøk aldri å modifisere eller reparere beholderens ventiler eller sikkerhetsavblåsningsutstyr.
Hold ventiltilkoblingen ren og fri for urenheter, gjelder særlig olje og vann.
Forsøk aldri å overføre gass fra en beholder til en annen.
Bruk aldri åpen flamme eller elektrisk oppvarming for å øke trykket i en gassbeholder.
Skadede ventiler rapporteres umiddelbart til gassleverandør.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

: Oppbevar beholderen i et godt ventilert rom og med en temperatur på under 50°C.
Oppbevares adskilt fra oksiderende gasser og andre oksiderende stoffer under lagring. Beholdere skal lagres på områder der det ikke er brannfare. Varmekilder og tennkilder må unngås. Lagrede beholdere bør sjekkes periodisk med hensyn på lekkasjer og generell tilstand.
Vurder relevante lover, forskrifter og lokale regelverk i forbindelse med lagring av beholdere.
Beholdere bør ikke lagres under forhold som kan medføre korrosjon. Beholdere lagres stående forsvarlig sikret mot å velte. Ventilhetter og blindmuttere bør være montert. Krav til elektrisk utstyr i lagerområder må vurderes i forhold til fare for eksplosiv atmosfære. Oppbevares unna brennbar material.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

: Ingen.

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 8. EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONBESKYTTELSE****8.1. Kontrollparametre****DNEL: Avledet nulleffektsnivå.)
Arbeidstaker)****Propylen** : Innånding-korttid (lokalt) [mg/m³] : 860
: Innånding-korttid (systemisk) [mg/m³] : 860**PNEC: Beregnet
nulleffektskonsentrasjon.****Propylen** : Vann (ferskvann) [mg/l] : 1,38
: Vann (sjøvann) [mg/l] : 1,38**8.2. Eksponeringskontroll****8.2.1. Hensiktsmessige tekniske tiltak** : Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avgass ventilering.
Rørsystemer og utstyr bør regelmessig sjekkes for lekkasje.
Hold konsentrasjonen godt under administrativ norm for forurensning i arbeidsatmosfære.
Gassdetektorer bør brukes når brennbare gasser/væsker kan bli sluppet til friluft.
Stoffet er ikke klassifisert i forhold til helsefare eller miljøeffekt. Det er ikke persistent, bioakkumulerende eller toksisk, så utarbeiding av eksponeringsscenarioer og rapport om kjemikaliesikkerhet er ikke påkrevet. Under arbeid der operatører kommer i kontakt med stoffet så må det håndteres i forhold til gjennomarbeidede hygiene- og sikkerhetsprosedyrer.
Vurder å bruke arbeidstillatelsessystem, for eksempel i forbindelse med vedlikeholdsarbeid.**8.2.2. Individuelle vernetiltak, som f. eks. personlig verneutstyr** : Risikoanalyse bør gjennomføres og dokumenteres for hver arbeidsplass for å vurdere involvert risiko og for å velge passende personlig verneutstyr. Følgende anbefalinger bør vurderes.
Personlig verneutstyr som tilfredstiller EN / ISO standarder bør velges.**• Øye-/ansiktsvern** : Bruk vernebriller med sidebeskyttelse.
Bruk vernebriller med sidebeskyttelse eller kjemikaliebrillerved overføring av væske mellom beholdere og ved åpning av væskefylte koblinger.
Standard NS-EN 166 - Øyevern - Spesifikasjoner.**• Hudvern****- Håndvern** : Bruk arbeidshansker ved håndtering av gassbeholdere.
Standard NS-EN 388 - Vernehansker mot mekanisk påførte skader.**- Andre** : Vurder bruk av antistatisk, flammehemmende arbeidstøy.
Standard NS-EN ISO 14116 - Vernetøy.
Standard NS-EN ISO 1149-5 - Vernetøy - Elektrostatisk egenskaper - Del 5: Ytelseskrav til materialer og utforming.
Bruk vernefottøy ved håndtering av emballasje.
Standard NS-EN ISO 20345 - Personlig verneutstyr - Vernesko.**• Åndedrettsvern** : Gassfiltermaske kan brukes hvis betingelsene for bruken er kjent så som konsentrasjonen av utslippet og varigheten.
Anbefalt: Filter AX (brun).
Sjekk leverandørens produktinformasjon vedrørende valg av riktig utstyr.
Gassfiltre gir ikke beskyttelse mot oksygenmangel.
Standard NS-EN 14387 - Åndedrettsvern - Gassfiltre og kombinerte filtre - og helmaske NS-EN 136.**• Termiske farer** : Ikke nødvendig.**8.2.3. Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen** : Ta hensyn til lokale retningslinjer i forhold til utslipp til atmosfære. Se metoder i avsnitt 13 for håndtering av avgass.

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER****9.1. Informasjon om de grunnleggende fysiske og kjemiske egenskapene**

Utseende

Fysiske data ved 20°C / 101.3kPa

: Gass.

Farge

: Fargeløst.

Lukt

: Luktestoff ofte tilsatt. Søtaktig. Dårlige varslingsegenskaper ved lav konsentrasjon.

Luktgrense

: Luktgrensen er subjektiv og lukt kan ikke advare bruker om overeksponering.

pH-verdi

: Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

Molekylvekt [g/mol]

: 42

Smeltepunkt [°C]

: -185

Kokepunkt [°C]

: -47,7

Kritisk temperatur [°C]

: 92,4

Flammepunkt [°C]

: Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

Fordampningshastighet (eter=1)

: Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

Brennbarhetsområde

: 1,8 - 11,2

Damptrykk [20°C]

: 10,2 bar

Relativ tetthet, gass (luft=1)

: 1,5

Relativ tetthet, væske (vann=1)

: 0,6

Løselighet i vann [mg/l]

: 384

Fordelingskoeffisient n-octanol/vann [log Kow]

: 1,77

Selvantennelsestemperatur [°C]

: 455

Viskositet ved 20°C [mPa.s]

: Ikke anvendelig.

Eksplisjonssegenskaper

: Ikke anvendelig.

Oksyderende egenskaper

: Ingen.

9.2. Andre opplysninger

Andre data

: Gass/damp er tyngre enn luft. Kan samles i lukkede områder, spesielt ved eller under bakkenivå.

SEKSJON 10. STABILITET OG REAKTIVITET**10.1. Reaktivitet**

: Ingen fare for reaktivitet ut over det som er beskrevet i punktene nedenfor.

10.2. Kjemisk stabilitet

: Stabil under normale forhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner: Kan danne eksplosiv blanding med luft.
Kan reagere kraftig med oksidasjonsmidler.**10.4. Forhold som skal unngås**

: Får ikke utsettes for varme/gnister, åpen flamme, varme flater – Røking forbudt.

10.5. Uforenlige materialer: Luft, Oksiderende stoff.
For øvrig informasjon vedrørende kompatibilitet se ISO 11114.**10.6. Farlige nedbrydningsprodukter**

: Farlige nedbrytningsprodukter vil ikke forekomme ved normal lagring og normal bruk.

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER****11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger**

Akutt giftighet	: Dette produktet har ingen kjent giftvirkning.
Hudetsing / hudirritasjon	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Alvorlig øyeskade / irritasjon	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Kreftfremkallende egenskap	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Skader på arvestoffet i kjønnsceller	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Reproduksjonstoksisitet	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
STOT – enkelteksponering	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
STOT – gjentatt eksponering	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Aspirasjonsfare	: Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

SEKSJON 12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1. Giftighet**

EC50 48 timer - Daphnia magna [mg/l]	: 28,2
EC50 72h Alger [mg/l]	: Ingen data tilgjengelig.
LC50-96 timer - fisk [mg/l]	: 51,7

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

: Stoffet er biologisk nedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne: Ikke forventet å bioakkumulere på grunn av lav log Kow (log Kow<4).
Se avsnitt 9.**12.4. Mobilitet i jord**

: På grunn av høy flyktighet er det lite sannsynlig at produktet skal forårsake jord-eller vannforurensning.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

: Ikke klassifisert som persistent, svært persistent, bioakkumulerende eller toksisk.

12.6. Andre skadevirkninger

Effekt på ozonlaget	: Ingen.
Effekt på global oppvarming.	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.

SEKSJON 13. DISPONERING**13.1. Avfallsbehandlingsmetoder**: Slipp ikke ut gassen i et område der det er fare for dannelse av en eksplosiv blanding i luft. Avfallsgass bør brennes i en egnet brenner med flammesperre. Må ikke slippes ut der det fare for at en akkumulering kan bli farlig. Se EIGA dokument Doc.30/10 "Disposal of Gases", downloadable at <http://www.eiga.org> for mer veiledning i forhold til avhending. Vær sikker på at utslippsgrenser gitt i lokale regelverk eller tillatelser ikke overskrides. Ta kontakt med leverandør for særskilt veiledning.: 16 05 04: Gasser i trykkbeholdere (inkludert haloner) som inneholder farlige stoffer.
**Liste over farlig avfall)fra
Kommissjonsbeslutning 2001/118/EC)**

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 13. DISPONERING /...****13.2. Tilleggsopplysninger**

: Ingen.

SEKSJON 14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

UN-nummer : 1077

ADR-, IMDG-, IATA-merking

: 2.1 : Brannfarlige gasser

Landtransport)ADR / RID)

Lufttransport)ICAO-TI / IATA-DGR)

Sjøtransport)IMDG)

Klassifiseringskode : 2 F

H.I. nr : 23

Tunnelrestriksjon : B/D : Passasje forbudt i tunneler av kategori B, C, D og E når transportert i tank; Passasje forbudt i tunneler av kategori D og E når transportert i annet enn tank.

Nødmelding)EmS) - Brann : F-D

Nødmelding)EmS) - Utslipp : S-U

14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Emballeringsbestemmelse(r) : P200

Passasjer- og transportfly : FORBIDDEN.

Bare transportfly : Allowed.

Emballeringsbestemmelse - Bare transportfly : 200

Særlige forsiktighetsregler ved bruk : - Tilstrekkelig ventilasjon.
Sikre at sjåføren er klar over den potensielle faren ved lasten og vet hva som må gjøres ved et uhell eller i et nødstilfelle.
Før transport av produktbeholdere :
- Påse at beholderne er godt sikret.
- Flaskeventilen er stengt og at den ikke lekker.
Påse at ventilens blindplugg/tetningsplugg (hvis det er nødvendig) er korrekt montert.
Påse at ventilbeskyttelsen (når det medfølger) er korrekt påsatt.
Unngå transport på kjøretøyer der lasterommet ikke er skilt fra førerhuset.

Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket : Not applicable.

Offisielt skipnings navn : PROPYLEN

- ADR Klasse : 2

Miljøfarer : Ingen.

Proper shipping name : PROPYLENE

Class : 2.1

Packing instruction : P200

IMDG-Marine pollutant : -

Proper shipping name)IATA) : PROPYLENE

Class : 2.1

Propylen**PROPYLENE_105-NO****SEKSJON 15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER****15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen****EU-lovgivning**

Restriksjoner : Ingen.

Seveso regulation 2012/18/EC : Listet.

Nasjonal lovgivning

Nasjonal lovgiving : Se til at alle nasjonale/lokale bestemmelser blir fulgt opp.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført.

Se avsnitt 8.2.

Vurdering av eksponeringsnivå trengs ikke for dette produktet.

SEKSJON 16. ANDRE OPPLYSNINGER

Indikasjon på endringer : Reviderte sikkerhetsdatablad i overensstemmelse med EU-kommisjonens regelverk No 2015/830.

Råd ang. opplæring : Faren for kvelning blir ofte undervurdert og må understrekes ved opplæring av operatører. Sørg for at operatøren forstår brannfaren.

Liste av full tekst av H-setninger i avsnitt 3. : H220 - Ekstremt brannfarlig gass.
H280 - Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.

Ytterligere opplysninger : Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet i samsvar med anvendelige EU-direktiver, og gjelder for alle land som har fortolket direktivene i sine nasjonale lover.

ANSVARFRASKRIVELSE : Før dette produktet tas i bruk i en ny prosess eller eksperiment, må en grundig studie av materialkompatibilitet og sikkerhet være utført. Detaljer i dette dokumentet er vurdert til å være korrekt ved utgivertidspunktet. Det tas ikke ansvar for evt. skade eller uhell som kan oppstå som følge av bruk av dette dokumentet.

Dokumentslutt